

Jeigu vaikui nepavyksta išmokti tuo būdu, kuriuo mes mokome, reikia mokyti tuo būdu, kuriuo
vaikui pavyks išmokti....
-Autorius nežinomas -

TĖVAMS (GLOBĖJAMS) APIE SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ VAIKUS (IKI 7 M.) BEI PAGALBOS GALIMYBES VAIKUI/ŠEIMAI VILNIAUS MIESTE

Specialiųjų poreikių vaikas:

Tai vaikas, kuriam dėl išskirtinių gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių reikalinga savita pagalba ar paslaugos ugdymo procese.

Specialieji poreikiai: specialiosios pagalbos reikmė, atsirandanti dėl vaiko įgimtų ar įgytų ilgalaikių sveikatos sutrikimų (neįgalumo) ir nepalankių aplinkos veiksnių.

Specialieji ugdymosi poreikiai:

Specialieji ugdymosi poreikiai (toliau – SUP) – tai pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmė, atsirandanti dėl išskirtinių asmens gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių.

Specialusis ugdymas: pagalba vaikui lavintis, mokytis pagal gebėjimus, įgyti išsilavinimą ir kvalifikaciją, pripažįstant ir plėtojant jo gebėjimus ir galias.

SUP įvertinimas:

Vaiko pedagoginių, psichologinių, asmenybės sunkumų, specialiųjų ugdymosi poreikių nustatymas ir pagalbos priemonių rekomendavimas. Įvertinimo tikslas – nustatyti švietimo pagalbos ir paslaugų reikmes, rekomenduoti ikimokyklinio ugdymo programos, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo bendrosios programos, profesinio mokymo programos, neformaliojo vaikų švietimo programos pritaikymą, specialiąsias mokymo ir techninės pagalbos priemones, ugdymosi aplinkos pritaikymo būdus, siekiant sudaryti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiam mokiniui (vaikui) optimalias ugdymosi sąlygas.

SUP įvertinimą atlieka:

- Ugdymo įstaigos Vaiko gerovės komisija (toliau – VGK).
- Vilniaus pedagoginė psichologinė tarnyba (toliau – PPT), A. Vivulskio g. 2A, Vilnius (tel. 8-5 2650908; el. paštas: rastine@ppt.vilnius.lm.lt).
- Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras, Filaretų g. 36, Vilnius, (tel. 8-5215 4427, el. paštas: rastine@lknuc.lt).
- Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras, Ateities g. 44, Vilnius (tel. 8-524 84100, el. paštas: rastine@lasuc.lt).

- Nacionalinė švietimo agentūra (toliau – NŠA), K. Kalinausko g. 7, Vilnius (tel. 8-658 18504, el. paštas: info@nsa.smm.lt).

SUP įvertinimo eiga:

1. Įvertinimas VGK ir PPT:

- Vaiko SUP pirminį įvertinimą, gavus tėvų (globėjų) sutikimą, atlieka vaiko ugdymo įstaigos švietimo pagalbos specialistai ir teikia siūlymą VGK.
- VGK, nustčiusi vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių lygį ir nusprendusi, kad jam reikalinga švietimo pagalba, ją organizuoja.
- VGK nusprendus, kad vaikui yra tikslinga pritaikyti ugdymo programą ir skirti specialųjį ugdymą, vaiko tėvai (globėjai) kreipiasi į PPT dėl išsamesnio įvertinimo.
- PPT specialistai (logopedai, specialieji pedagogai, psichologai, socialiniai pedagogai, neurologai) įvertina vaiko SUP pedagoginiu, psichologiniu, medicininu ir socialiniu pedagoginiu aspektais, nustato SUP lygį, su tėvais (globėjais) aptaria rezultatus, teikia rekomendacijas jiems ir skiria specialųjį ugdymąsi ir (ar) švietimo pagalbą vaikui.
- Jeigu vaikui nustatytas klausos sutrikimas, PPT vertinimą atlieka kartu su Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centro specialistais.
- Jeigu vaikui nustatytas regos sutrikimas, PPT vertinimą atlieka kartu su Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centro specialistais.
- Tėvams (globėjams) nesutikus su PPT įvertinimo išvada, įvertinimas gali būti atliekamas NŠA (tėvams (globėjams) pateikus prašymą NŠA direktoriui).

2. Vaiko raidos sutrikimų įvertinimas Vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos įstaigoje (toliau – VRSAR įstaiga):

- Vaikų raidos sutrikimų ankstyvoji reabilitacija (toliau – VRSAR) – tai specialistų komandos teikiamos ambulatorinės ir (ar) stacionarinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos, užtikrinančios ankstyvą vaiko raidos sutrikimų nustatymą, ankstyvą kompleksinę pagalbą raidos sutrikimų ar jų rizikos veiksnių turinčiam vaikui, jo tėvams (globėjams).
- VRSAR paslaugos užtikrina vaikų neįgalumo prevenciją, kompleksinę ankstyvąją vaikų reabilitaciją bei jų integraciją į visuomenę ir švietimo sistemą.
- VRSAR paslaugos teikiamos vaikams iki 7 metų (vaikams iki 4 metų – prioritetine tvarka), turintiems psichologinės, motorinės ir socialinės raidos sutrikimų ar jų rizikos veiksnių, bei šių vaikų tėvams (globėjams).
- Į VRSAR įstaigą gali siųsti šeimos gydytojas, vaikų ligų gydytojas arba kiti gydytojai specialistai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka patikrinę vaiko psichomotorinę raidą ir (ar) nustatę raidos sutrikimo riziką.
- Specialistų komanda sudaro ir vykdo sutrikusios raidos vaiko individualią ankstyvosios diagnostikos ir reabilitacijos programą, kuri sudaroma metams, įtraukiant į šį procesą vaiko tėvus (globėjus). Individualią programą sudaro specialistai, pasirinkdami mokslškai pagrįstus diagnostikos, gydymo ir pagalbos šeimai metodus, atsižvelgdami į vaiko sveikatos ir raidos būklę.
- Dėl specialiųjų ugdymosi poreikių išsamesnio įvertinimo, esant poreikiui, vaikas siunčiamas į PPT.

PAGALBA/PASLAUGOS VILNIAUS MIESTE VAIKAMS IR JŲ TĖVAMS (GLOBĖJAMS):

- Vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos įstaigos Vilniaus mieste:**

Nr.	Įstaigos pavadinimas:	Adresas:
1.	Vaikų ligoninės VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų filialo Vaiko raidos centro Ankstyvosios reabilitacijos skyrius	Santariškių g. 7, Vilnius, tel. 8-5273 0021, el. paštas: raida@santa.lt
2.	VšĮ Karoliniškių poliklinikos Vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos skyrius	L. Asanavičiūtės g. 27A, Vilnius, tel. 8-5245 8438, el. paštas: rastine@karpol.lt
3.	Vilniaus miesto kompleksinių paslaugų centras „Šeimos slėnis“	Žolyno g. 47, Vilnius, tel. 8-5234 0300, el. paštas: administracija@seimos-slenis.lt
4.	VšĮ Antakalnio poliklinikos Vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos tarnyba	Antakalnio g. 59, Vilnius, tel. 8-5234 2515, el. paštas: info@antakpol.lt
5.	VšĮ Centro poliklinikos Fizinės medicinos, reabilitacijos ir vaikų raidos skyrius	Pylimo g. 3, Vilnius (padaliniai: Vytenio g. 59, K. Kalinausko g. 4, G. Vilties g.1A, Gedimino pr.27, Pylimo g. 56), tel. 8-5244 2244, el.paštas: info@pylimas.lt

- Bendruomeninių šeimos namų teikiamos kompleksinės paslaugos:**

Vilniaus mieste gyvenančios šeimos, kasdieniame gyvenime susiduriančios su įvairiais iššūkiais ir sunkumais (patyrusios artimo netektį, skyrybas, ligą; turinčios problemų dėl narkotinių ar kitokių psichotropinių medžiagų vartojimo; patiriančios tarpusavio santykių problemas ar krizes dėl kitų socialinės rizikos veiksnių; tėvai, susiduriantys su vaikų auginimo/auklėjimo sunkumais; auginantys vaikus su negalia; besilaukiančios moterys ir pan.), gali kreiptis dėl kompleksinių paslaugų skyrimo.

Kompleksiškai teikiamos paslaugos šeimai – vienos ar kelių rūšių paslaugos, skirtos šeimai įgalinti, t. y. šeimą palaikančioms ir pozityvią jos raidą užtikrinančioms socialinėms, psichologinėms, saugumo galimybėms stiprinti.

Kompleksines paslaugas šeimai teikia Bendruomeniniai šeimos namai – savivaldybės teritorijoje veikianti savivaldybės įstaiga ar nevyriausybinė organizacija, kuri koordinuoja, organizuoja ir užtikrina kompleksinių paslaugų teikimą šeimoms, teikia informaciją apie visas savivaldybės teritorijoje teikiamas paslaugas šeimai, tarpininkauja tarp paslaugų teikėjų ir gavėjų. Visos kompleksinės paslaugos šeimoms teikiamos nemokamai.

Atsižvelgiant į šeimoje iškilusius sunkumus, šeimoms teikiamos šios kompleksinės paslaugos:

- Pozityvios tėvystės mokymai: pozityvios tėvystės įgūdžių ugdymas; saugaus prierašumo mokymai; specializuoti mokymai tėvams augintiems vaikus/paauglius.
- Psichosocialinė pagalba: individualios konsultacijos; grupinės konsultacijos; šeimos konsultacijos; socialinio darbuotojo konsultacijos; specializuoti saugumo mokymai 7–14 metų vaikams; emocinė pagalba vaikams; individualios konsultacijos paaugliams; grupinės konsultacijos paaugliams.
- Šeimos įgūdžių ugdymas ir sociokultūrinės paslaugos: paramos grupės; šeimų stovyklos; paskaitos aktualiomis šeimai temomis.
- Mediacijos paslaugos.
- Vaikų priežiūros paslaugos (tuo metu kai tėvai dalyvauja vienoje iš projekto veiklų).

Pastaba: plačiau apie kompleksines paslaugas skaitykite internetiniame puslapyje: www.kpsvilnius.lt, kuriame informacija apie paslaugas yra nuolat atnaujinama.

- *Šeimos paramos grupės internete:*

Nr.	Šeimos paramos grupė:	Šeimos paramos grupės internetinis puslapis:
1.	Saulytės	http://www.saulytes.lt/
2.	Galių dėžutė	https://galiudezute.lt/ https://www.facebook.com/galiudezute/
3.	Vilties spindulėlis	https://www.facebook.com/groups/839821989497292/
4.	Lietaus vaikai	https://asociacija.lietausvaikai.lt/ https://www.facebook.com/lietausvaikai/?ref=py_c
5.	Vaiko raidos akademija	https://www.facebook.com/Vaiko-raidos-akademija-111577620604673/?ref=py_c

Informaciniai šaltiniai:

1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas.
3. Dėl mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011-09-30 įsakymu Nr. V-1795.
4. Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančių dėl išskirtinių gabumų) pedagoginiu, psichologiniu, medicininu ir socialiniu pedagoginiu aspektais įvertinimo ir specialiojo ugdymosi skyrimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011-09-30 įsakymu Nr. V-1775.
5. Vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos paslaugų teikimo ir jų išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000-12-14 įsakymu Nr. 728 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018-02-08 įsakymo Nr.728 redakcija).
6. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupių nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi poreikių skirstymo į lygius tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo, sveikatos apsaugos ir socialinės apsaugos ir darbo ministrų 2011-07-13 įsakymu Nr. V-1265/V-685/A1-317.
7. Apeliacijų dėl mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo nagrinėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus 2020-07-13 įsakymu Nr. VK-322.
8. Kompleksiškai teikiamų paslaugų šeimai 2016–2023 m. veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016-03-10 įsakymu Nr. A1-133.
9. <https://www.vilniausppt.lt/specialiuju-ugdymosi-poreikiu-ivertinimas-2/>

Parengė: Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo skyriaus vyriausioji specialistė R. Ražauskaitė